
JAARVERSLAG 2023

RHO ADVISEURS

INHOUDSOPGAVE

Inleiding

pag. 3

Mensen en organisatie

pag. 6

Markt

pag. 9

Stichting Rho

pag. 21

Financieel

pag. 23

R

RHO ADVISEURS

ADVISEURS

INLEIDING

Dit jaarverslag is het eerste geïntegreerde jaarverslag van Rho Adviseurs BV en Stichting Rho. Dit in navolging op een reeds geïntegreerde jaarrekening.

Het jaar 2023 stond in het teken van een lange sprint naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Enerzijds betekende dit ons stevig vastbijten in nieuwe materie, anderzijds moesten we alle lopende projecten tijdig in procedure hebben. Dankzij de combinatie van het 'oude' en 'nieuwe' werk en een grote inzet van alle adviseurs van Rho, hebben we een prachtig bedrijfsresultaat bereikt. En dat in een tijd dat de markt voor gebiedsontwikkeling vertraagde en ook het rijksbeleid door de val van kabinet Rutte IV tot stilstand kwam.

Ons 10 jarig jubileum en een directiewissel konden we fantastisch vieren. De titel van het ondernemingsplan 'De grote verbouwing is begonnen' stond centraal tijdens ons congres. Het feest in Twello stond in het teken van ontspannen samenzijn. De middellange termijnvisie die we hebben vastgesteld is onze kapstok om Rho Adviseurs de komende jaren door te ontwikkelen. Meer over dit alles is te lezen in dit jaarverslag.

Rho Adviseurs bestaat 10 jaar!

In 2023 bestond Rho Adviseurs 10 jaar. Deze mijlpaal hebben we uiteraard gevierd, met onze eigen organisatie maar ook met onze opdrachtgevers en oud-collega's.

Feestelijk congres

Tijdens het congres voor onze relaties stond 'de grote verbouwing van Nederland' centraal. Diverse topsprekers deelden hun perspectief op de ruimtelijke opgaven. Er gaat nogal wat gebeuren, maar wat is er nodig om dit mogelijk te maken? Wij zijn ervan overtuigd dat de opgaven en transitie alleen kunnen slagen als we nauw samenwerken!

Rho feest

Als je 10 jaar bestaat, hoort daar natuurlijk een feestje bij. Onze collega's uit Deventer hadden met Buitenpost een prachtige locatie uitgekozen.

Enkele hoogtepunten waar we uit konden kiezen, waren een e-choppertocht door de omgeving, een wijn- en bierproeverij en, voor wie het aandurfde, een blotevoetenpad door de modder. Na het eten zijn we afgereisd naar de Zwarte Silo voor een onvergetelijk feest. We hebben ons uitstekend vermaakt!

Alumnibijeenkomst

Een jubileum betekent ook terugkijken op de jaren die voorbij zijn gegaan. In de afgelopen 10 jaar heeft Rho Adviseurs een stabiele reputatie opgebouwd als toonaangevend ruimtelijk adviesbureau.

We zijn trots op wat we bereikt hebben in deze tien jaar. Ook al onze oud-collega's hebben bijgedragen aan dit succes.

Tijdens een gezellige alumnibijeenkomst in Rotterdam hebben we dit met elkaar gevierd en samen herinneringen opgehaald aan de afgelopen 10 jaar Rho Adviseurs.

Directiewissel

Na 10 jaar nam Koos Seerden afscheid als directeur. Koos gaf het stokje over aan Monique Lammens. Jos van Jole trad toe tot de directie. Voor Rho Adviseurs breekt nu een nieuwe tijd aan met Monique en Jos aan het roer.

Bedankt voor je jarenlange inzet, Koos. Erg leuk dat je bij ons blijft werken en je oude passie voor centrumontwikkeling weer oppakt!

MENSEN EN ORGANISATIE

Eind 2023 bedroeg onze werkcapaciteit 138 fte. Ons voornemen was om te groeien naar 136 fte. Dat is gelukt.

Er werkten 174 adviseurs bij Rho (inclusief ZZP-ers en inhuur via detachering). Ons belangrijkste doel was om te groeien in declarabele capaciteit. Dat is bijna gelukt: 115 fte gerealiseerd, en 117 fte begroot (excl. bedrijfsbureau, incl. inhuur en ZZP-ers).

We hebben 13 stagiairs, 2 trainees en 7 werkstudenten de mogelijkheid geboden om bij ons werkervaring op te doen of een (afstudeer)opdracht te vervullen.

Na de zomer openden we een nieuwe vestiging in Groningen om in die regio dichterbij de klant te zitten en mogelijk nieuwe collega's aan ons te binden. We zijn gevestigd in de Mediacentrale, een industrieel pand vol karakter en historie. Bovenal een duurzaam pand (energielabel A) op een goed bereikbare locatie. Het doorgeven van energie, vanaf het begin de doelstelling van dit bijzondere gebouw, is én blijft het actuele thema van de centrale.

Vestiging	Medewerkers	BU	Medewerkers
Deventer	10	BU Noord	32
Eindhoven	19	BU Midden	30
Groningen	8	BU Zuid	29
Leeuwarden	26	Bedrijfsbureau	28
Middelburg	13	Omgevingsaspecten en vergunningenmanagement	22
Rotterdam	98	Visie en Ontwikkeling	31
		Directie	2
	174		174

Samenstelling bureau per 31-12-2023 / Exclusief stagiaires, inclusief ZZP-ers, 0-uren en detachering.

Passie voor ruimte: balans tussen werk en studie

Sophie kwam in 2023 bij Rho Adviseurs werken als Junior Adviseur Planvorming. Na het behalen van haar bacheloropleiding Sociale Geografie en Planologie, besloot ze de master Urban Geography aan de Universiteit van Utrecht te volgen. Wat drijft Sophie om werken en studeren te combineren?

“Al van jongs af aan ben ik geïnteresseerd in de omgeving om mij heen. Aardrijkskunde was altijd mijn favoriete vak, dus de keuze voor Sociale Geografie en Planologie lag voor de hand,” legt Sophie uit. Haar vervolgkeuze voor de master Urban Geography werd aangewakkerd door haar intrinsieke interesse: “Ik geloof dat een inclusieve leefomgeving de sleutel is om maatschappelijke uitdagingen aan te gaan en gemeenschappen te verenigen. Zodat mensen met diverse achtergronden prettig kunnen samenleven, naast elkaar.”

Op dit moment werkt Sophie aan haar masterthesis over sociale cohesie in de gebiedsontwikkeling van Feyenoord City. *“Het vergt soms flink wat doorzettingsvermogen”* erkent Sophie, *“maar de steun en begeleiding van mijn collega’s en van Rho Adviseurs als werkgever helpen me om werk en studie in balans te houden.”*

Hoewel het combineren van werk en studie uitdagingen met zich meebrengt, ziet Sophie het als een verrijkende ervaring. *“Mijn werk bij Rho is voornamelijk planologisch, terwijl mijn achtergrond meer sociaal-geografisch is. Het samenbrengen van deze verschillende invalshoeken maakt het des te boeiender en biedt mij meer perspectief voor mijn professionele groei.”*

Op de vraag waar Sophie zichzelf ziet over 5 jaar, antwoordt ze: *“Dat weet ik nog niet precies. Wat ik wel zeker weet is dat ik geniet van mijn werk bij Rho Adviseurs en dat ik graag verder wil groeien. De werksfeer, het teamgevoel en de focus op kwaliteit maken het hier echt plezierig. Rho Adviseurs biedt een werkomgeving waar starters volop kansen krijgen om zich te ontwikkelen en hun passie voor ruimte in de praktijk te brengen. Dus als starter zit je hier op de juiste plek.”*

Recruiting

Via publicaties brengen we ons werk en ons verhaal onder de aandacht. Het lukt ons steeds beter om nieuwe medewerkers te vinden, maar we willen daarin nog extra stappen maken. Eind 2023 hebben we besloten hulp van een recruiter in te schakelen om meer strategisch aan de slag te gaan met personeelsplanning en –werving.

Met onze toppositie op het gebied van kennis over de Omgevingswet, ruimte en budget voor leren en ontwikkelen en blijvende aandacht voor marktconforme aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden is Rho Adviseurs een goede werkgever. We verwachten ook op de krappe arbeidsmarkt voldoende nieuwe collega's te vinden.

Medewerkerstevredenheids-Onderzoek (MTO)

Uit het jaarlijks MTO blijkt dat we met plezier naar ons werk gaan en trots zijn om bij Rho Adviseurs te werken. Naar aanleiding van het MTO worden diverse acties ondernomen zoals een campagne voor een betere werk-privébalans. Verder is het vanuit de maatschappelijke ontwikkeling en goed werkgeverschap nodig om te kijken naar een gedragscode (on)gewenst gedrag.

Leren en ontwikkelen in 2023

Zodra duidelijk werd dat een landelijke leergang over de Omgevingswet niet tijdig beschikbaar kwam, hebben wij een uitgebreide interne leergang uitgerold. Er vonden tussen mei en december 12 sessies plaats. Een grote prestatie van iedereen die daaraan heeft bijgedragen. Ook hebben de reguliere opleidingsprogramma's voor starters en voor nieuwe adviseurs plaatsgevonden en zijn er trainingen voor ervaren medewerkers geweest.

Tenslotte is een aantal medewerkers zelf aan een studie begonnen of heeft een externe cursus gevolgd.

Kwaliteit

In april vond het jaarlijks kwaliteitsdebat plaats. Dit keer was één van de thema's een duurzame organisatie. Er is gediscussieerd over het belang van een duurzame organisatie en wat dit voor Rho Adviseurs betekent. We hebben prioriteit gegeven aan het uitwerken van de SDG's (zie pag. 20), en zullen in 2024 vanuit die bril opnieuw kijken naar verbreding van ons kwaliteitssysteem. De kwaliteit van onze advisering hebben we gemeten aan de hand van klanttevredenheidsenquêtes. Hieruit blijkt dat we ook dit jaar gemiddeld een 8 scoren.

MARKT

Hoewel in 2023 het werk nog steeds makkelijk naar ons toekwam, hebben we ons voorbereid op lastigere tijden. Onder meer door onze contacten met gemeenten en corporaties aan te halen, maar ook door de Rho Roadshow over de Omgevingswet te organiseren gericht op ontwikkelende partijen. Daarnaast zijn onze innovatieteams aan de slag gegaan (zie ook hierna onder innovaties).

Onze vijf speerpunten:

Gebiedsontwikkeling

Onze omzet kwam ook dit jaar voor een groot deel uit gebiedsontwikkeling (woningbouw, integrale herontwikkeling), circa 44%. Hiermee hebben we in een vertragende markt onze omzetdoelstelling behaald. We werken door heel Nederland aan woningbouwopgaves van klein tot groot. Ons doel was ook om onze rol in gebiedsontwikkeling te verbreden en verdiepen. Het innovatieteam gebiedsontwikkeling heeft hiervoor een plan opgesteld dat in 2024 wordt uitgerold.

Omgevingswet

In maart werd duidelijk dat de Omgevingswet 1 januari 2024 in werking zou treden. We hebben ons hier intensief op voorbereid met een uitgebreid intern leertraject maar ook door de vele lopende opdrachten bij gemeenten (handboeken, casco's, omgevingsplannen). Zo vulden we ook langzaam onze informatiebibliotheek waarmee

we in 2024 gaan werken. Hiervoor is deels het opleidingsbudget gebruikt dat beschikbaar was voor de Omgevingswet. Van de € 250.000 die beschikbaar was is € 241.000 gebruikt (96%). In 2023 werkten we al voor zo'n 10% van de omzet aan Omgevingswet-gerelateerde projecten (omgevingsplan en aanverwante advisering). Het klassieke Wro ruimtelijk instrumentarium bepaalde nog steeds voor meer dan 50% onze omzet. De aan omgevingsvisies en beleidsadviezen gerelateerde omzet bedroeg circa 6%. Zie pag 10-12 voor verdere informatie over de omzet.

Energietransitie

Het doel was om in 2023 werk te halen uit de ruimtelijke uitwerking van de RESSen. Hier hebben we een aantal gemeenten bij geholpen, maar bij veel gemeenten is de puzzel nog niet gelegd. Ook werden de spelregels vanuit het Rijk en provincies voor bijvoorbeeld zon-op-land strenger. Hiermee nam het werk voor initiatiefnemers van zonneparken en windparken (tijdelijk) af. Voor de energie-infrastructuur van de netwerkbedrijven en voor initiatieven rondom energieopslag nam het werk toe. Het thema warmte (en koude) komt in besprekingen bij gebiedsontwikkelingen steeds vaker op tafel, maar speelt nog geen prominente rol in ons werk.

Transformatie landelijk gebied

De visievorming voor de transformatie van het landelijk gebied is in 2023 nog niet afgerond. Het landbouwakkoord mislukte, het kabinet viel, binnen de provincies is na de Provinciale Statenverkiezingen een andere wind gaan waaien.

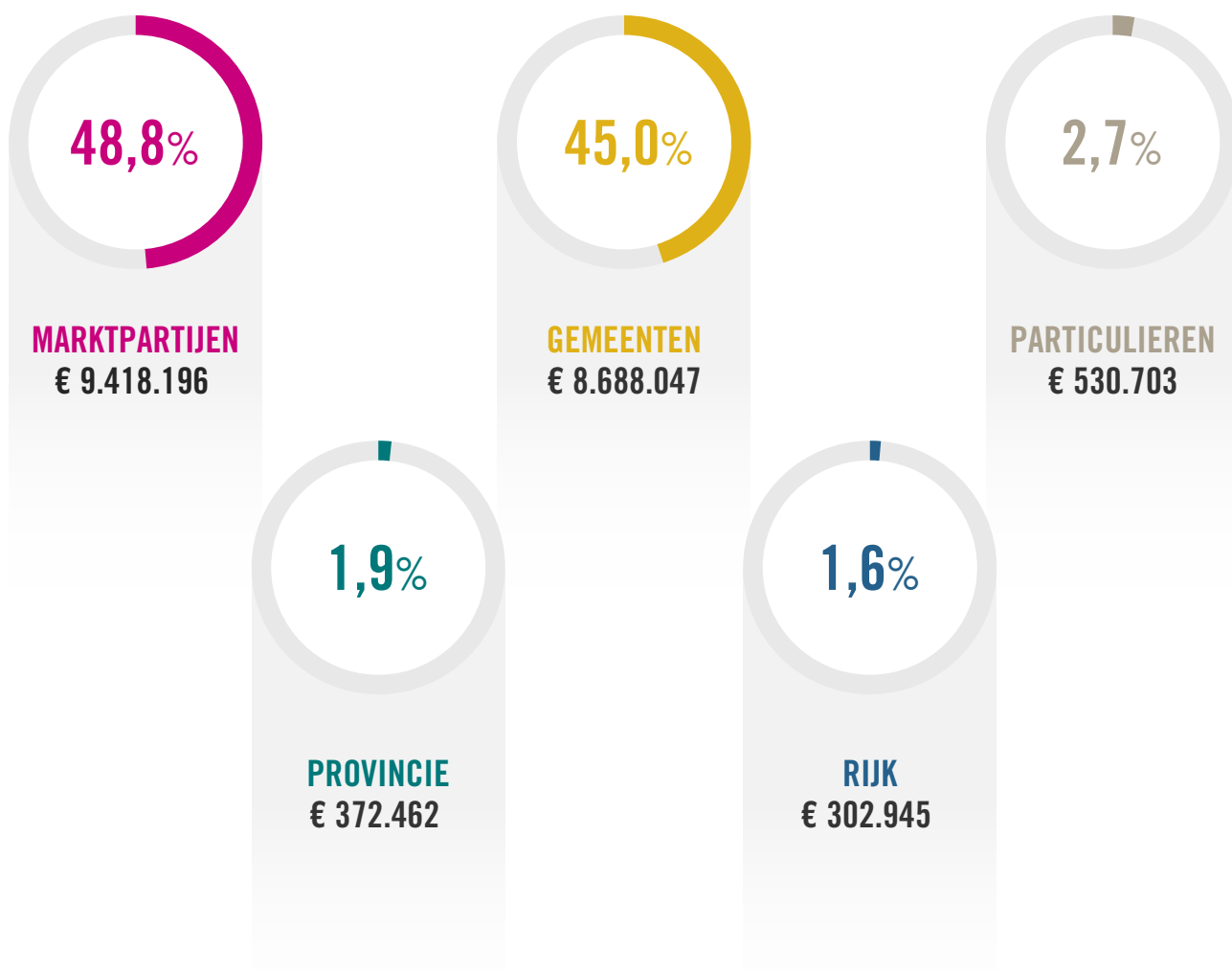
Onze visie is dat de transformatie alleen kan slagen met een goede procesaanpak die door alle belanghebbenden wordt gedragen. Hierin staan de gezamenlijke doelen centraal en wordt gezocht naar gezamenlijke oplossingen. Voor de korte termijn vraagt dit eerst om herstel van vertrouwen in de overheid. Een goed voorbeeld hiervan is ons advies voor de governance van de gebiedsgerichte aanpak voor de Nieuwkoopse Plassen. Uiteraard werkten wij aan diverse gebiedsontwikkelingen in het landelijk gebied en werkten wij voor diverse gemeenten aan omgevingsplannen voor het landelijk gebied.

Centrumontwikkelingen

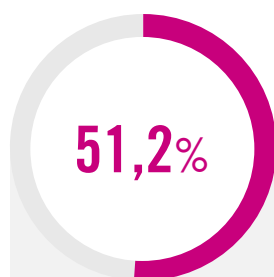
Voor centrumgebieden combineren we onderzoek en visievorming om te komen tot toekomstbestendige binnensteden. In 2023 werkten we onder meer voor Bergen op Zoom, Fijnaart, Kaatsheuvel, Terneuzen en Venlo. Ook ontwikkelden we een bredere visie op bezorgeconomie door met overheden en marktpartijen in gesprek te gaan over de bedrijfsopzet, de verschijningsvorm, de effecten en inpassing in de omgeving.

Om dit actuele thema te verankeren in de centrumgebieden is een handreiking voor vestigingskaders voor bezorgdiensten opgesteld.

Werk naar type opdrachtgever

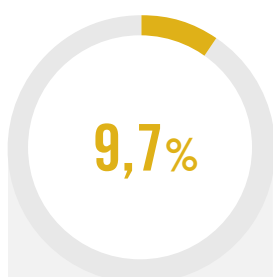

Gefactureerde omzet naar productgroep

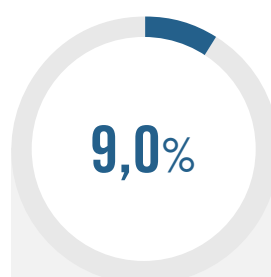
RUIMTELIJK INSTRUMENT

€ 9.921.101

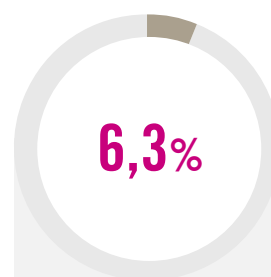
OMGEVINGSPLAN

€ 1.875.664

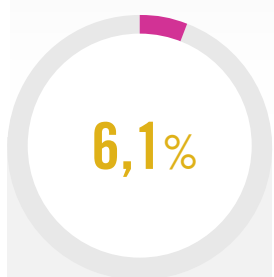
OVERIGE ADVISERING

€ 1.729.526

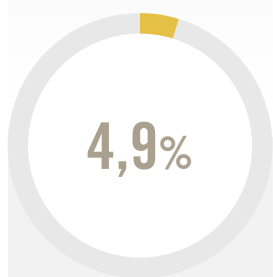
ONDERZOEK EN OMGEVINGSASPECTEN

€ 1.218.090

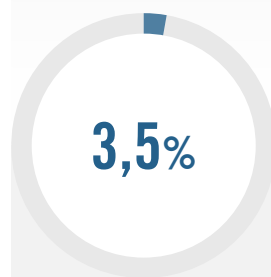
VISIE EN BELEID

€ 1.183.880

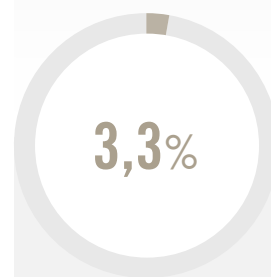
ONTWERP

€ 949.689

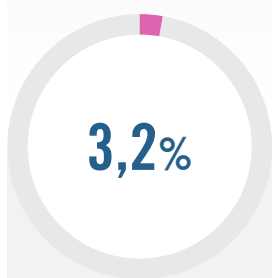
PROCESMANAGEMENT

€ 676.213

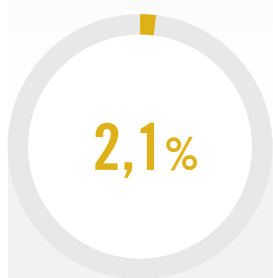
VERGUNNINGEN-MANAGEMENT

€ 631.705

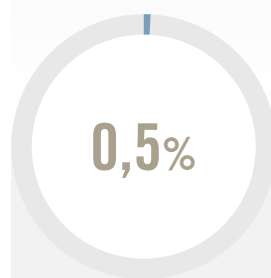
JURIDISCH ADVIES

€ 626.069

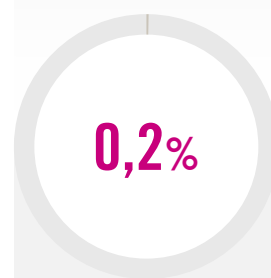
FINANCIERING EN HAALBAARHEID

€ 410.116

GIS EN DATAMANAGEMENT

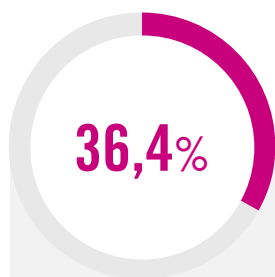
€ 98.886

BUITENPLANSE OMGEVINGSPLANACTIVITEIT

€ 42.551

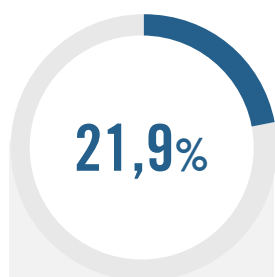
Overzicht omzet (gefactureerd) naar werkveld 2023

36,4%

WONEN

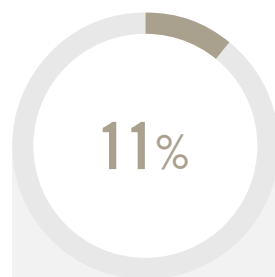
€ 7.055.156

21,9%

OVERIGE ADVISERING

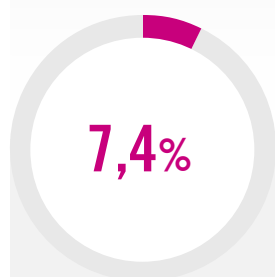
€ 4.251.049

11%

RECREATIE/HORECA

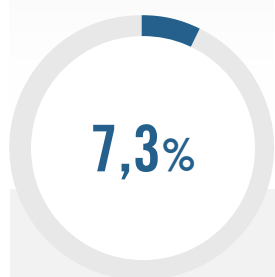
€ 2.128.496

7,4%

**INTEGRALE
HERONTWIKKELING**

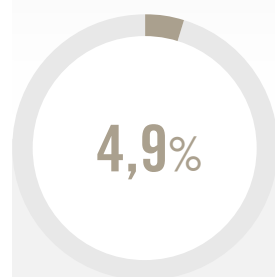
€ 1.426.611

7,3%

LANDELIJK GEBIED

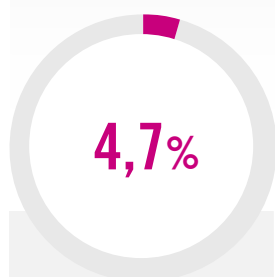
€ 1.419.194

4,9%

INDUSTRIE

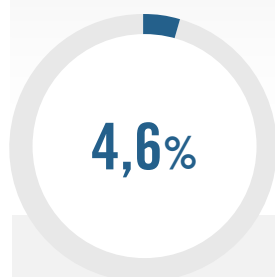
€ 949.604

4,7%

DETAILHANDEL

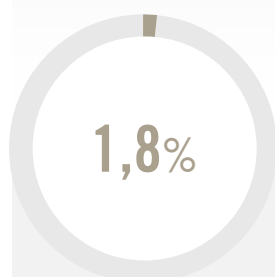
€ 904.876

4,6%

WERKEN

€ 886.656

1,8%

ENERGIE

€ 341.847

Innovaties

Innovatie is belangrijk voor ons werk. We hadden daarom in 2023 € 200.000 beschikbaar gesteld voor innovatie. Daarnaast is € 50.000 beschikbaar gesteld door de Stichting. Er is in totaal ruim circa € 142.000 gebruikt voor de volgende doeleinden:

- **Omgevingswet** € 50.000 BV* Bijdrage Stichting € 36.480
Ontwikkelen Rho standaarden en supportbudgetten bij projecten.
- **Energietransitie** € 5.537 BV
Handreiking energievisies bij gebiedsontwikkelingen
- **Klimaatadaptatie & biodiversiteit** € 11.845 BV
Kennisdeling kansen voor klimaatadaptieve werklocaties
- **Gezondheid** € 23.453 BV Bijdrage Stichting € 4.820
Quick scan gezonde leefomgeving en vijf factsheets gezondheid bij diverse ruimtelijke instrumenten
- **Transformatie landelijk gebied** € 9.953 BV
Thema-nieuwsbrief landelijk gebied met innovatieve projecten

Omgevingswet on tour: de Rho Roadshow

In aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben wij het initiatief genomen om ontwikkelaars door heel Nederland bij te praten over de essentie van deze wetgeving. De interesse in de Rho Roadshow was groot. Op vijf verschillende locaties door het land kregen deelnemers in anderhalf uur tijd de kernprincipes mee van de nieuwe wet door de experts van Rho Adviseurs.

De Roadshow bood een compacte maar grondige verkenning van de cruciale aspecten van de Omgevingswet, met de nadruk op praktische toepassing en concrete handvatten. Via gerichte informatie en open discussies werden deelnemers geholpen om de nieuwe instrumenten en procedures beter te begrijpen.

Dankzij de Rho Roadshow hebben we samen met betrokkenen een stap gezet naar een soepele overgang naar het tijdperk van integrale ruimtelijke afwegingen.

“Een uitstekend georganiseerde bijeenkomst, die ons netwerk verrijkte en dankzij de inhoudelijke en heldere presentatie een onmisbaar leermoment bood.”

- Deelnemer Roadshow

Voordelen

Een bestuursorgaan kan met de omgevingsvisie duidelijke keuzes maken en zo invloed uitoefenen op een goede fysieke leefomgeving. De inzichtelijkheid en voorspelbaarheid voor ondernemers en burgers neemt er door toe.

Participatie

Door direct betrokkenen bij de realisatie van de omgevingsvisie te betrekken, is alle kennis beschikbaar, komen alle belangen van meet af aan op tafel en ontstaat er draagvlak.

Vorm

Een omgevingsvisie bevat de hoofdlijnen van het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving. Er zijn verder geen vormvereisten.

Nu

De huidige wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving is versnipperd en verspreid over verplichte sectorale beleidsplannen. Het overzicht ontbreekt daardoor en soms botsen de plannen.

Straks

De integrale omgevingsvisie zorgt voor samenhang. Het geeft ook aan wat het verantwoordelijke bestuursorgaan zelf doet en wat de verantwoordelijkheid van anderen is.

► Vliegen op waterstof neemt een vlucht met hulp van Rho Adviseurs

Rotterdam The Hague Airport (RTHA) zet zich in voor het verduurzamen van de luchtvaart, en onderzoekt de mogelijkheden van waterstof-aangedreven luchtvaart. Een cruciale stap in het bijdragen aan de wenselijke klimaatdoelen binnen de luchtvaart.

Vanuit Rho Adviseurs zijn Anne en Maaike betrokken bij dit baanbrekende project waarbij waterstof als brandstof wordt verkend. Het project omvat verschillende facetten, waaronder de ontwikkeling van een opslagfaciliteit voor vloeibare waterstof en het faciliteren van proeven met waterstof-aangedreven drones, ondersteund door grondig veiligheidsonderzoek.

De bijdrage van Rho Adviseurs bestond in 2023 uit het coördineren van alle benodigde vergunningen en het opstellen van de aanvraag voor de omgevingsvergunning. Dankzij onze expertise konden we anticiperen op toekomstige wetgeving. Ook hebben we ervoor gezorgd dat alle relevante belanghebbenden duidelijk en tijdig werden geïnformeerd. Niet alleen het bevoegd gezag, maar ook specialisten, omwonenden, NGO's en diverse andere partijen zijn bij het proces betrokken.

Wij zijn trots dat we konden bijdragen aan dit innovatieve project, dat niet alleen de energietransitie bevordert, maar ook de luchtvaartsector op weg helpt naar een duurzamere toekomst. We wensen RTHA veel succes met de uitvoering van dit belangrijke initiatief!

► Nieuwe hartslag van Rotterdam: Pompenburg

In het bruisende hart van Rotterdam werken o.a. Sebi en Matthijs namens Rho Adviseurs samen met J.P. van Eesteren aan het bestemmingsplan Pompenburg. Dit fascinerende gebied, gelegen nabij het Hofplein, heeft lang gewacht op een eigen identiteit. Met een scherpe blik op stedelijke transformatie en in samenwerking met de ontwikkelcombinatie Pompenburg en de gemeente Rotterdam, geven we dit gebied een nieuwe betekenis.

Het ontwerpbestemmingsplan biedt een mix van nieuwe bebouwing en functies, doordacht ontworpen om naadloos aan te sluiten bij de diverse maaiveldniveaus. Hiermee ontstaat een levendig woon-, werk- en

verblijfsgebied dat het centrum met de stadswijken verbindt. Een van de bijzondere uitdagingen in dit project is de scherpe aandacht voor de vele andere projecten die in en rond het centrum al in ontwikkeling zijn, zoals het verkeersluw maken van het Hofplein. De effecten van al deze ontwikkelingen moeten in samenhang bekeken worden.

Met onze partners zetten wij ons in voor de afronding van de Nota zienswijzen, in de hoop het plan binnenkort te kunnen vaststellen. Gelukkig zitten we op de eerste rang: vanaf de 36e verdieping van ons kantoor in Rotterdam kunnen wij deze bijzondere ontwikkeling van de grond zien komen.

► Utrechtse polder Noordwesthoek wordt plek voor natuur en recreatie

Dankzij een inventief bestemmingsplan opgesteld door Maurits verandert de Utrechtse polder Noordwesthoek binnenkort in een natuur- en recreatiegebied. Met name aan de westkant van Utrecht is de laatste jaren veel woningbouw en nieuw stedelijk gebied ontwikkeld zonder dat het aandeel recreatie daar proportioneel is meegegroeid. Daarom is er behoefte aan een nieuw recreatiegebied voor de mensen uit de

nabije regio. Op dit moment heeft dit gebied langs de Hollandse IJssel nog een agrarische functie. Rho Adviseurs stelde een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op en verzorgde de aanvraag voor de Crisis- en herstelwetstatus. Hiermee wordt het mogelijk om de Noordwesthoek te transformeren naar natuur- en recreatiegebied.

► Gebiedsvisie ondergaat een uitgebreide mobiliteitstoets

Gemeente Stede Broec heeft ons gevraagd een uitgebreid verkeersonderzoek uit te voeren voor het zuidelijk deel van het winkelcentrum Streekhof. Met als doel de verkeerskundige effecten van de gebiedsvisie Steekhof-Zuid op het omliggende gebied te bepalen. Onze collega Matthijs is hierbij betrokken.

Het verkeerskundige effect van een gebiedsvisie in beeld gebracht

We hebben een mobiliteitstoets opgesteld, waarbij we zowel de huidige als toekomstige situatie hebben geanalyseerd op de verkeersdoorstroming, verkeersveiligheid, parkeergelegenheid en de impact van de voorgestelde ontwikkeling op het wegennet. Als onderdeel van het verkeersonderzoek hebben we verkeerstellingen en parkeerdrukmetingen uitgevoerd om de parkeerdruk voor auto's en fietsers te inventariseren. Ook hebben we de verkeersdoorstroming op belangrijke kruispunten in de ontsluitingsroutes beoordeeld.

Het hoofddoel van deze analyses is om mogelijke knelpunten tijdig te identificeren en daarvoor oplossingen aan te dragen, voordat de ontwikkeling verder wordt uitgewerkt. Dit was cruciaal voor de opdrachtgever vanwege de omvang van de ontwikkeling en vanwege de mix van langzaam en gemotoriseerd verkeer.

“Dankzij onze mobiliteitstoets kan gemeente Stede Broec met vertrouwen verder met de uitwerking van de gebiedsvisie voor Streekhof-Zuid.”

► Omgevingsprogramma Retail Venlo

In Venlo sorteerden ze al vroeg voor op de Omgevingswet. Namens Rho Adviseurs heeft Tommy recent het Omgevingsprogramma Retail opgeleverd bij de gemeente Venlo. Een integraal programma, waarin het horecabeleid en het detailhandelsbeleid is geactualiseerd en op een slimme manier is samengevoegd. Door deze aanpak was de gemeente al vroeg voorbereid op de Omgevingswet, waarbinnen het Omgevingsprogramma één van de kerninstrumenten is.

Bij de totstandkoming van het programma zijn we op verschillende momenten in gesprek gegaan met belanghebbenden zoals ondernemers, vastgoedeigenaren en bewoners. Samen hebben we bepaald wat er nodig is om aan de huidige behoeften van de samenleving te voldoen en welke winkelgebieden hier het beste bij passen. Het resultaat? Een Omgevingsprogramma dat de vitale en toekomstbestendige voorzieningclusters waarborgt.

Het Omgevingsprogramma is uitgewerkt in een kaart met beleidsregels. Dit dient als toetsingskader voor initiatieven voor de gemeente. Ook dient het als basis voor het opstellen van het omgevingsplan voor de gemeente, het instrument dat de bestemmingsplannen vervangt. Daarnaast biedt het duidelijkheid en voorzienbaarheid aan vastgoedeigenaren en projectontwikkelaars, en geeft het ondernemers richting voor toekomstige investeringen. Met een set beleidsregels zetten we Retail in Venlo op de kaart. De kaders zijn nu duidelijk en ondernemers krijgen inspiratie om in Venlo aan de slag te gaan!

► Leefbaar Beckum: hoe zet je een klein dorp op de kaart?

Benieuwd waarin een klein dorp groot kan zijn? Ontdek dan de kracht van onze dorpsvisie voor een Leefbaar Beckum. In het Overijsselse dorp Beckum werkt Emiel samen met de dorpsbewoners aan een integrale aanpak van de ruimtelijke opgaven die er in het dorp spelen. Er ligt inmiddels een prachtig plan, echt voor en door de inwoners van Beckum tot stand gekomen. Met deze dorpsvisie zorgen we concreet voor meer verbinding tussen oost en west, het uitbreiden van voorzieningen in het dorp en de realisatie van betaalbare woningen, terwijl ook de landschappelijke waarden behouden blijven en versterkt worden.

Het is een integrale aanpak waarbij participatie een grote rol heeft gespeeld in het proces. Het doel? Het versterken van de leefbaarheid in het dorp, voor nu en in de toekomst. Het is een mooi initiatief vanuit Beckum zelf, waar met enorm veel enthousiasme en inzet wordt gewerkt om de mooie ambities voor het dorp te realiseren!

► Primeur met Stadshavens Groningen: een unieke stedelijke ontwikkeling

Langs de karakteristieke wateren van het Eemskanaal in Groningen verrijst de levendige nieuwe stadswijk Stadshavens. In samenwerking met Stadshavens BV en gemeente Groningen heeft Joske met diverse collega's van Rho Adviseurs de afgelopen jaren intensief gewerkt aan de wijziging van het omgevingsplan en het milieueffectrapport (MER) voor dit markante project. Het was zeker geen gewoon traject. Terwijl de gemeentelijke organisatie nog bezig was met de ontwikkeling van het casco omgevingsplan, hebben wij ons, samen met de BV en de Gemeentelijke Werkgroep Omgevingsplan, ingezet om dit ambitieuze doel te bereiken. En met succes!

Op 11 januari 2024 lag het ontwerp voor de wijziging ter inzage op het fonkelnieuwe omgevingsloket. Een primeur. Dit is namelijk de allereerste gebiedsontwikkeling waarvoor een ontwerp wijzigingsbesluit ter inzage is gelegd na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Naar verwachting zal de gemeente Groningen op 15 mei 2024 het plan vaststellen. Hiermee is het fundament voor de verdere ontwikkeling van dit gebied gelegd en maken we concrete stappen in de woningbouwopgave van de stad Groningen.

► Bouwen aan de Groene Corridor

Midden in de levendige ontwikkelingen van Eindhoven Noordwest (beter bekend als Brainport Industries Campus), heeft Rutger zich namens Rho Adviseurs ingezet voor de toekomstige Groene Corridor. Er is in Eindhoven een groeiende vraag naar duurzame mobiliteit en naar verbinding van stad en natuur. Daarom dragen wij bij aan een recreatieve fietsverbinding tussen het Van Gogh Nationaal Park en het centrum van Eindhoven. Met een team van deskundige collega's hebben we een ambitieus ontwerpbestemmingsplan opgesteld, gericht op het autovrij maken van de Oirschotsedijk en het creëren van een veilige fietsverbinding met een imposante fietsbrug over de Anthony Fokkerweg.

Maar daar bleef het niet bij. We hebben ook het rapport Inrichtingsplan Compensatie Natuur Netwerk Brabant uitgebracht. Om zorgvuldig de balans te bewaken tussen de ontwikkeling van infrastructuur en het behoud van natuurlijke waarden. Ook hebben we een Mobiliteitstoets uitgevoerd waarmee we de impact van het project op verkeersafwikkeling, verkeersveiligheid en de kwaliteit van de langzame verkeersroute beoordelen. Dankzij de grondige advisering van Rho Adviseurs, kan de gemeente met vertrouwen onderweg naar een groenere en meer verbonden toekomst voor Eindhoven.

► Stadslandgoed Vlissingen: waar recht en natuur samenkomen

Met ons werk voor het bestemmingsplan Stadslandgoed Nieuwerwe heeft Risto niet alleen de weg vrijgemaakt voor het Justitueel Complex Vlissingen (JCV) als landelijk centrum voor zware criminaliteit, maar ook een interessante mix van functionaliteit en natuur gecreëerd. Het JCV, een symbiose van een zwaarbeveiligde gevangenis en een extra beveiligde rechtszaal met overnachtingsmogelijkheden, wordt ingebed in een uitgestrekt stadslandgoed. Het landgoed wordt een oase van rust voor wandelaars, fietsers en kampeerliefhebbers terwijl er ook proefvelden voor het Delta Kenniscentrum worden gerealiseerd op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en watermanagement.

Naast het opstellen van het bestemmingsplan, hebben we ook de ecologische en akoestische aspecten zorgvuldig in kaart gebracht. Hierbij is de geluidsbelasting op Natura2000-gebieden en de gevangenis onderzocht, zelfs de impact van hondenpoep op het milieu werd meegenomen. Samen met Hekkelman advocaten, Tauw en een agrarisch makelaar hebben we de provincie met veel moeite ervan overtuigd om in te stemmen met externe saldering voor stikstofdepositie. Dat het bestemmingsplan zonder beroep onherroepelijk is geworden, bevestigt het succes van onze aanpak: het vinden van evenwicht tussen verschillende belangen en het realiseren van complexe ontwikkelingen binnen strakke kaders.

Aan de slag met de Sustainable Development Goals

Ons innovatieteam Sustainable Development Goals (SDG's) heeft onderzocht hoe we de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de UN kunnen integreren in ons bedrijf.

Uit de lijst met 17 SDG's heeft het team 5 SDG's gekozen die een rol kunnen spelen in onze advisering en 4 SDG's die we naast onze bedrijfsvoering gaan leggen. De analyse en selectie zijn toegelicht aan de organisatie en worden nu uitgewerkt in concrete handreikingen. Hiermee kunnen we de SDG's daadwerkelijk gaan toepassen in onze advisering. Ook vindt verdere uitwerking plaats van de 4 SDG's voor onze bedrijfsvoering.

Duurzame Mobiliteit

Rho Adviseurs is lid van de Klimaataliantie duurzame mobiliteit. Doel van deze alliantie is om de CO₂ uitstoot door woon-werk en zakelijk verkeer terug te dringen. In 2023 heeft Rho Adviseurs een nulmeting gedaan op onze mobiliteit. Uit deze nulmeting blijkt dat onze 'footprint' wat betreft mobiliteit ten opzichte van andere werkgevers, al heel laag is.

Uiteraard kunnen we nog wel aanvullende stappen nemen. We gaan dit verwerken in onze interne SDG's.

STICHTING RHO

De werkzaamheden van de Stichting Rho worden voortaan geïntegreerd in het jaarverslag van de BV. Voor de samenstelling van het bestuur wordt verwezen op pag. 22 van dit jaarverslag. Vergaderingen van de stichting vinden afwisselend plaats op alle vestigingen. Daarbij is er ruimte voor het toelichten van inhoudelijke onderwerpen of projecten die in de regio spelen.

De Stichting Rho heeft vier maal vergaderd in 2023. De belangrijkste onderwerpen waren:

- Jaarverslagen en jaarrekeningen 2022 van de Stichting en Rho Adviseurs B.V. ;
- Voorstel aanpassingen statuten Stichting Rho en statuten Rho adviseurs BV. De statuten van de Stichting zijn gemoderniseerd en de statuten van de BV en Stichting zijn beter op elkaar afgestemd. In de statuten is nu beter onderscheid gemaakt tussen de rol van de Stichting als aandeelhouder en als adviseur. In lijn met de middellange termijnvisie van Rho adviseurs hebben de SDG's een plek gekregen in de statuten;
- Terugtrekken van Koos Seerden als statutair directeur per 1 juli 2023;
- Benoeming van Jos van Jole als statutair directeur vanaf 1 juli 2023;
- Aanwijzing van Monique Lammens tot voorzitter van het bestuur van de vennootschap per 1 juli 2023;
- Aanwijzing van Monique Lammens tot secretaris van het stichtingsbestuur Rho per 1 juli 2023;
- Bespreking resultaat belegd vermogen Stichting Rho;
- Goedkeuring ondernemingsplan 2024 Rho Adviseurs B.V. en vaststelling begroting 2024 Rho Adviseurs B.V.;
- Vaststelling begroting 2024 Stichting Rho;
- Profileringen Stichting (voor nadere informatie zie hierna);
- Profiel nieuw extern lid Stichtingsbestuur;
- In alle vergaderingen zijn de actualiteiten van de BV aan de orde geweest. Het betreft onder andere de financiële (tussen) resultaten en de stand van zaken m.b.t. de uitvoering van de projecten uit het Ondernemingsplan.

Profilering

Om uitvoering te geven aan de statutaire doelstellingen van de Stichting worden jaarlijks diverse activiteiten financieel ondersteund. In 2023 heeft het Stichtingsbestuur de volgende activiteiten financieel (mede) mogelijk gemaakt:

Maatschappelijke doelen

Karina Tjepkema en Lars Prenger hebben in 2023 een aantal dagen besteed aan goede doelen.

- Bijdrage aan het opleiden van straatkinderen op een boerderij in Kenia € 5.800
- Bijdrage aan stichting Kinderoncologische vakantiecampen – vakantiecamp Zuiderzeevaart € 4.680

Profilering van Rho

- Ondersteunen en stimuleren innovatieve projecten op speerpunten € 50.000
- Bijdrage aan festiviteiten 10 Jaar Rho (feest en congres) € 35.000
- Uitreiking 2e BUas scriptieprijs € 2.260
- Ondersteuning Saxion Hogeschool bij werkateliers voor de opleiding € 9.022
- RU Groningen (Geo promotion, banenmarkt en congres) € 1.723
- Mogelijk maken onderzoek naar Sustainable Development Goals € 30.000

Sociaal fonds

Het sociaal fonds is bedoeld voor medewerkers die worden geconfronteerd met (financiële) problemen waarvoor geen beroep kan worden gedaan op enige verzekering en met rechtstreekse gevolgen voor de werksituatie. In 2023 is er geen beroep gedaan op het Sociaal Fonds.

Samenstelling Stichtingsbestuur

Het Stichtingsbestuur was in 2023 als volgt samengesteld:

- de heer J.F. Wijsma, voorzitter
- mevrouw G.M. Bouma, vice voorzitter en penningmeester
- de heer J. van der Velde
- mevrouw W.E.M. Peper
- de heer F.J. Plantinga
- de heer J.A. van Broekhoven
- mevrouw J.L.H.C. Bakker
- de heer J.H.M. Seerden ondersteunt het bestuur als secretaris. Tot 1 juli 2023
- mw. M.C. Lammens ondersteunt het bestuur als secretaris. Vanaf 1 juli 2023

FINANCIEEL

We hebben in 2023 hard gewerkt om alle Wro plannen op tijd in procedure te krijgen. Dit vertaalt zich in een fantastisch bedrijfsresultaat van € 1.498.725, ruim 75% boven begroting. De gefactureerde omzet (incl. omzet derden) bedraagt ruim € 19 miljoen, waarvan ruim € 17 miljoen eigen omzet. Wanneer we de 2% afdracht aan de Stichting meetellen in het rendement, komen we op 10,65% rendement over onze eigen omzet. Dat past goed bij onze financiële doelstelling voor een jaar met een normaal economisch tij.

Het resultaat is te danken aan een groot aantal geschreven declarabele uren, wat mede mogelijk was door de groei in fte die we de tweede helft van het jaar hebben bewerkstelligd.

Winstuitkering

Met het behalen van de begroting kunnen we een winstuitkering doen. De hoogte van het beschikbare bedrag voor de winstuitkering wordt bepaald door de reservepositie. De reservepositie van de BV en de Stichting per 31-12-2023 bedraagt meer dan 90% van de gewenste hoogte van de reserve.

Onze bedrijfskosten (vóór winstuitkering) zijn in 2023 15,8 miljoen. Dit was 1% minder dan begroot.

Solvabiliteit - financiering - liquiditeit

Rho adviseurs is financieel zeer gezond. We hebben geen externe financiering en een goede liquiditeitspositie.

	2023	BEGROOT 2023	2023 T.O.V. BEGROOT	2022	2022 T.O.V. 2023
Omzet advisering	€ 19.292.456	€ 19.739.000	-2,3%	€ 19.739.000	7,5%
Waarvan inkoop derden	€ - 1.970.790	€ - 2.890.000	-31,8%	€ - 2.890.000	-27,7%
Bruto toegevoegde waarde	€ 17.322.666	€ 16.849.000	2,8%	€ 16.849.000	13,8%
Personele kosten	€ 13.193.262	€ 13.472.000	-2,1%	€ 13.472.000	15,3%
Overige kosten	€ 2.630.845	€ 2.522.000	4,3%	€ 2.522.000	9,1%
Kosten totaal	€ 15.823.941	€ 15.994.000	-1,1%	€ 15.994.000	14,3%
Resultaat (voor winstuitkering)	€ 1.498.725	€ 855.000	75,3%	€ 855.000	9,3%